

Міністерство освіти і науки України
Приватна установа «Вищий навчальний заклад
«Міжнародний гуманітарно-педагогічний
інститут «Бейт-Хана»

СУЧАСНА ОСВІТА: методологія, теорія, практика

МАТЕРІАЛИ
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)

12 березня 2020 р.
16 адара 5780 р.

ДНІПРО

2020

УДК 378+159.9

Рекомендовано до друку Вченою радою ПУ «ВНЗ «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана» (Протокол № 4 від 03.03.2020 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Стамблер М. Ц. – Президент ПУ «Вищий навчальний заклад «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана» (голова редколегії); Аронова Р. С. – канд. пед. наук, (співголова редколегії); Самодрін А. П. – д-р пед. наук, доц.; Сапожников С. В. – д-р пед. наук, проф.; Пахомова Н. Г. – д-р пед. наук, проф.; Теплицька А. О. – канд. пед. наук; Шевченко А. Ю. – канд. іст. наук, доц.

Сучасна освіта: методологія, теорія, практика: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (12 березня 2020 р., м. Дніпро) // ПУ «Вищий навчальний заклад «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана». – Дніпро 2020. – 267 с.

ISBN

У збірнику представлені тези доповідей учасників III Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) «Сучасна освіта: методологія, теорія, практика». Розглядаються питання змісту і технологій вищої освіти, перспективи розвитку «Нової української школи», висвітлюються актуальні проблеми філософії та психології освіти, минулого та сучасності єврейської педагогіки, а також різні аспекти виховання творчої особистості у системі музичної освіти.

Видання призначається для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, педагогів, аспірантів, студентів, яких цікавлять шляхи розвитку сучасної педагогіки, а також для широкого читачького загалу.

УДК 378+159.9

ISBN

©Колектів авторів, 2020

©ПУ «ВНЗ «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана», 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І

Зміст і технології вищої освіти: сучасні підходи9

Бабкіна Т. М., Смирнова Г. С. Методика оценки эффективности дистанционного обучения 10

Бабкіна Т. М., Смирнова Г. С. TED-лекции – будущее высшей школы? ... 12

Безус Р. М., Буртак С. Г. Освітня складова розвитку кооперації 14

Лаврентьева О. О. Організація інформаційно-консультативного середовища закладу освіти 17

Ребуха Л. З., Боршуляк Н. С. Теоретико-методологічні основи професійно-педагогічної освіти 20

Пахомова Н. Г. Интегративна підготовка педагога до роботи в умовах інклюзивного освітнього простору 23

Сапожников С.В. Педагогічний коучинг у професійній підготовці сучасного учителя 27

Аронова Р. С., Ландо О. А. Проблеми проектування освітніх програм (із досвіду роботи ПУ «ВНЗ «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана»)..... 29

Воловик І. А. Особливості реалізації права на академічну мобільність у вищих навчальних закладах аграрного профілю 34

Головіна О. В. Від колективного – до індивідуального: аспекти формування національної пам'яті (з досвіду відвідування Яд ва-Шем)..... 39

Іващенко О. О. Проблеми формування загальнокультурних компетенцій студентів закладів вищої освіти на заняттях з фізичного виховання..... 43

Какуріна І. І. Формирование профессиональных компетенций студентов в процессе преподавания курса «история украинской культуры» 46

Кравченко С.О. Актуальність та можливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі	49
Поплавський О. О. Особливості розвитку лідерських якостей сучасного українського студентства.....	54
Теплицька А.О. Розвиток професійно-творчих здібностей у майбутнього вчителя математики.....	58
Шакоцько В. В. Критичне мислення і його розвиток у майбутніх вчителів.....	62
Шиман О. І. Напрямки формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів (очікувані результати).....	66
Щепова Д. Р. Психолого-педагогічний супровід професійного становлення студентів аграрних ЗВО.....	70
Абдулла Надхія. Innovative Pedagogical Approaches That Have the Potential to Guide Teaching and Transform Learning	74
Гладких Ж. Г. Комунікативна компетентність як складова професійної діяльності педагога	79
Дегтярьова О. О. Використання інформаційних технологій та основ захисту інформації у педагогічній діяльності	84
Корсунська В. В. Психологічне підґрунття феномену «професія»	88
Куниця О. П. Формування лідерських компетенцій у здобувачів вищої освіти.....	92
Міщенко Н. В. Анализ дидактических отношений в интерактивном образовании	95
Погасій В. О. Особливості самоактуалізації студентів-агрономів під час навчання в закладі вищої освіти	99
Радіонова Т. О. Огляд стану ситуації з визнання іноземних кваліфікацій різного рівня освіти у європейських країнах	102

СЕКЦІЯ II

Проблеми та перспективи розвитку «нової української школи»..... 107

Бойко О. В. Історична персоналістика на уроках історії України як прийом виховання міжетнічної толерантності 108

Лебедева Г. О. Компетентнісно зорієнтовані завдання як засіб формування ключових компетентностей..... 112

Медяник В. Ю., Мирончук В. Д. Історія в школі: сучасні підходи у викладанні 116

Гладка Н. К. Формування пізнавальних навичок на уроках математики 120

Гречина В. В. Значение и роль информационно-телекоммуникационных технологий в образовательном процессе 125

Гульман О. В. Методика організації факультативних занять в умовах професійного ліцею 129

Жежель В. К. Коррекционное образование для детей с ограниченными возможностями 133

Зайцева К. В. Особливості викладання іноземної мови як другої рідної дітям дошкільного і шкільного віку 136

Катерна В. О. Особливості гендерного виховання дошкільників 139

Коваль І. С. Формування цифрових компетентностей учнів засобами смарт-технологій 145

Орел Т. В. Застосування відкритих освітніх ресурсів в організації самостійної роботи учнів з біології 149

Осітковська О.О. Методи шкільної інтервенції при РДУГ 153

Пенська Н. М. Забезпечення наступності у формуванні художньо-продуктивних компетенцій дошкільників та молодших школярів в умовах НУШ 156

Фенюк В. Е. Вибір завдань для формування поняття дробу в початкових класах 161

СЕКЦІЯ ІІІ

Філософія та психологія освіти 165

Самодрін А. П. Проблема культурного розвитку педагогічної свідомості в світлі побудови сучасної цивілізації 166

Берестень Ю.В. Становлення та розвиток інклюзивної освіти в менонітських колоніях півдня України 169

Громченко В.В. Інформальна освіта як складова професійної діяльності викладача музичного мистецтва 173

Добрідень О. В. Самоосвіта у сфері здоров'язбереження як невідемна складова розвитку людини в умовах глобалізації..... 176

Карпань І. С. Становлення освіти для сталого розвитку: міжнародний досвід..... 181

Чичков А. Г. От философии к философской антропологии в образовании 185

Чернікова Н. С. Формування екзистенційних цінностей сучасної молоді: фактори впливу 189

Єхалова Л. В. Проблема розвитку автономної поведінки в реаліях сучасної освіти..... 193

Лаврик М. П. Удосконалення професіоналізму викладачів ЗВО як педагогічна проблема..... 196

Ящук О.В. Фактори кризи в професійному розвитку викладача 199

СЕКЦІЯ ІV

Єврейська освіта та педагогіка: минуле, сучасність, перспективи розвитку.....203

Бакуліна Н. В. Ефективні прийоми роботи з культурологічними текстами у процесі комунікативно орієнтованого навчання мови іврит у ліцеї.....204

Альтман Д. Символика торы в отношении истории посоха и змея и ее возможное понимание в контексте процесса обучения.....211

Каршенбаум О. М. Любавический Ребе Менахем-Мендл Шнеерсон о важности образования	213
Маріновські Є. הקשר בין חרדת מבחנים לתחרותיות באקלים כתה דרכי טיפול ומניעה ...	216
СЕКЦІЯ V	
Розвиток творчої особистості у системі музичної освіти	221
Дорош А.А. Танцювальність як засіб виразності образу Кармен («Кармен» Ж. Бізе)	222
Суржина Н. А. Основи вокальної майстерності.....	225
Швачка А. О. Галина Туфтїна: співачка та педагог	229
Тулянець А. А. Театрознавча педагогіка Юрія Станішевського.....	232
Коротенко Д. В. Виховна робота зі студентською молоддю в контексті холономної концепції виховання	235
Лисенко Я. О. Особливості викладання навчальної дисципліни «загальне фортепіано» студентам музичних ЗВО	240
Гопка О. В. Вокальна школа часів Київської Русі	242
Жукова О. М. Роль концертмейстера у процесі підготовки вокаліста	245
Іщенко О.Є. Мюзикл «Сорочинський ярмарок» О.Злотника на сцені Дніпропетровського академічного театру опери та балету	248
Кочетков В. Є. Україна-Молдова: музична співпраця у жанрі естради	251
Писаренко Ю. В. Катеринослав: витоки мистецтва естрадного співу.....	254
Худієнко Ю. М. Набуття професійних навичок студентом-вокалістом	257
Школа О. Е. Вистави Михайла Голинського як різновид майстер-класу	260
Інформація про авторів	263

Добридень О. В.

канд. філос. наук, доц., завідувачка кафедри гуманітарних наук Державного закладу «Дніпровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України»

САМООСВІТА У СФЕРІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК НЕВІДЄМНА СКЛАДОВА РОВИТКУ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Глобалізація та безпрецедентне вкорінення супутніх їй технічних систем, соціальних-економічних технологій і інформаційно-комунікаційного інструментарію в повсякденність і найінтимніші куточки індивідуального світу людини, зумовлюють їх чималу популярність серед наукової громадськості. Без перебільшення, чим глибше осмислюється глобалізація як незворотній процес з багатьма ракурсами, тим більше виникає додаткових питань щодо феноменів суспільного буття. Однією зі сфер, що нині динамічно змінюється під впливом глобалізаційних процесів, є сфера здоров'язбереження. І всі ми добре розуміємо, що саме здоров'язбереження у сучасних умовах має бути ключовим орієнтиром у розв'язанні будь-яких інших проблем. Здоров'я громадянина – ось те, навколо чого слід обертатися думкам законодавців навіть у тих питаннях, які на перший погляд взагалі з ним не пов'язані. Кричущим мотивом для прийняття такої тези за основу дій є приголомшливі статистичні дані щодо стану здоров'я українців. На превеликий жаль в Україні через цілу низку об'єктивних і суб'єктивних факторів здоров'язбереження громадян не є стрижневою проблемою. За таких обставин критично важливим для кожного українця є знаходження власного оптимального компромісу між викликами глобалізації та особистим здоров'язбереженням.

Аби бути здоровим українець на часі повинен вправно орієнтуватися не лише серед безлічі медико-профілактичних і оздоровчих товарів і послуг, але також слідувати головним вимогам здорового споживання у харчуванні, побуті, відносинах. Під здоровим споживанням пропонуємо розуміти осмислену стратегічну модель поведінки, спрямовану на здоров'язбереження під час купівлі, застосування й утилізації товарів і послуг у всіх сферах повсякденного життя. Здорове споживання потребує формування і дотримання власної ідеології здоров'язбереження. Параметри ідеології здоров'язбереження в кожному окремому випадку визначатимуться багатьма факторами: способом життя, рівнем освіти, об'єктивними умовами середовища тощо. Утім, фундаментальними у здоров'язбережувальній ідеології мають бути здоровий глузд, кваліфікованість і раціональність. В цьому сенсі самоосвіта стає найважливішою ланкою між людиною та глобалізованим світом.

На відміну від традиційної освіти, що обов'язково передбачає наявність закладів освіти, організований педагогічний процес і додержання офіціальних освітніх програм, неформальна освіта та самоосвіта в контексті здоров'язбереження неодмінно визначаються існуючою активною позицією соціального суб'єкта у зверненнях до альтернативних джерел інформації і його прагненням до критичного аналізу фундаментальних засад здоров'язбереження за умов соціально-економічних, культурних і технологічних змін. Невипадково, що згідно з проведенням автором опитуванням людина, приміром, з хронічними захворюваннями, характеризується більшою вмотивованістю до здоров'язбережувальних дій. Її активна позиція визначається бажанням повернутися до нормального життя або, бодай, прагненням не погіршувати вже існуючий стан. У разі, коли мова йде про ту частину населення, яка вважає свій стан здоров'я більш-менш відповідним нормі, звернення до самоосвітньої діяльності виглядає несистемним, хаотичним і у більшості випадків скеровується модою, рекламою та іншими агентами впливу в суспільстві споживання. Систематичність самоосвітньої діяльності та регулярність впровадження здобутих знань у повсякденному житті прямо пропорційно співвідноситься із рівнем мотивації та ступенем усвідомлення важливості здоров'язбереження.

Традиційно самоосвіта базується на регулярному ознайомленні з науковими і науково-популярними джерелами у спеціалізованій літературі, на розширенні світоглядного потенціалу завдяки вступу до оздоровчих громадських об'єднань і через інтернет-мережу. Дійсно, іноді достатньо декількох натискань на клавіатурі та підтверджуючого «Пошук» і людина поринає у безкрайні простори чийхось думок, відповідей, роз'яснень, фахових і начебто фахових консультацій і рекомендацій, навіть дружніх віртуальних порад. Беззаперечно, віртуальний простір – це нескінченний інформаційний пласт, який надає допомогу і водночас вимагає дотримання правил безпеки. Річ у тім, що самоосвіта у сфері здоров'язбереження потребує багаторазової верифікації, оскільки легковажне слідування віртуальним порадам із глобалізованого інформаційного простору, помилковість у висновках і діях загрожує життю людини.

Спробуємо виокремити саме ті основні параметри глобалізації, що перетинаються із самоосвітою і беззаперечно впливають на моделювання здорового споживання українців і, таким чином, неодмінно постають як вкрай важлива складова у філософському осмисленні мистецтва здоров'язбереження. По-перше: завдяки стрімкому і масштабному науково-технічному і технологічному прориву сучасної цивілізації, що підсилюється трудовими і грантовими міграціями фахівців вір-класу, відбувається постійне оновлення і зростання застосування інноваційних технологій у медичній практиці. По-друге: логічним продовженням вищенаведеного параметру є масштабне розширення інформаційного поля щодо лікувальних і оздоровчих товарів і послуг. По-третє: внаслідок попередніх параметрів наразі спостерігаємо небувале зростання світового ринку медичних і оздоровчих товарів і послуг.

Вочевидь, наведені прояви глобалізації у медичній сфері тісно пов'язані із самоосвітньою практикою людини. Головне завдання самоосвіти при цьому полягає в опрацюванні всіх існуючих аргументів, у розпізнаванні навіювань і примусів суспільства споживання, в подоланні пасток, що приховуються під різнобарвними оздоровчими практиками. Приміром, якщо людина обізнана у питаннях ціноутворення й до того ж володіє навиками роботи з комп'ютером (що є актуальним у разі, коли мова йде про українців похилого віку), вона зможе провести моніторинг представленого ринку медичних препаратів і тим самим уникнути пасток, що розраховані на зловживання із цінами. З цього приводу І. Сіркечі, професор одного з лондонських університетів, вивчаючи транснаціональний маркетинг, зазначає: «Транснаціональна зв'язки і мобільність впливають і на формування маркетингових комбінацій. Наприклад, коли можна перевіряти ціни на певні товари та послуги в усьому світі через Інтернет, виробнику буде непросто виправдати розбіжність між цінами в різних країнах» [5, с. 75]. Усе ж, справедливості заради, слід визнати неспростовний факт впливу глобалізаційних процесів у контексті розширення інформаційного простору на рівень активності громадян третього віку. Намагання бути у вирії здоров'язбережувальних подій надихає людей похилого віку здобувати основні комп'ютерної грамотності, що сприяє мобілізації їх творчого потенціалу, соціальної активності, відчуттю причетності, а звідси психічній гармонії та покращенню стану здоров'я.

Аналізуючи роль самоосвіти для здорового споживання, слушно враховувати присутні у кожному суспільстві соціально-культурні чинники. Це є беззаперечним фактом, який не потребує дискусій. Але для ілюстрації наведемо приклад з практики зарубіжних колег. Так, на думку американських дослідників А. Еверта і А. Войт, які у своїх наукових розвідках представляють пригодницькі враження як досвід, що перетворює здоров'я, «причетність до пригодницького туризму та просвітництва в цій області може бути ефективною для покращення здоров'я, в першу чергу, внаслідок сприяння розширенню можливостей людини, її стійкості, появи почуття перемоги над собою та оновленню. Внаслідок таких проявів з'являються додаткові позитивні показники: підвищення самооцінки, зниження стресового порогу, підвищення фізичної активності та плідна соціальна адаптація» [1, с. 84]. На превеликий жаль, в Україні такий підхід до здоров'язбереження не береться масово до уваги. З цієї причини роль самоосвіти здається ще більш значущою. Принаймні у питаннях знайомства з альтернативним баченням методів здоров'язбереження.

Взагалі, ознайомлення з досвідом закордонних науковців вражає чималою кількістю наукових розвідок в контексті непрямого впливу на покращення стану здоров'я через превентивні заходи, сутність яких полягає не в споживанні синтетичних вітамінів і інших оздоровчих препаратів і навіть не в дотриманні режиму харчування й рухової активності. Насамперед йдеться про позитивні життєві установки та засоби для їх підживлення. Сучасні дослідники Л. Мак-Куайг і М. Кеннерштедт, закликаючи до вивчення саме ресурсів, що розвивають

здоров'я людей, справедливо зазначають: «На відміну від патогенетичної парадигми, в якій люди здорові або не здорові, салютогенна модель передбачає, що кожен з людей певним чином є здоровим» [3, с. 113].

Де факто, здоров'язбереження, як і будь-який інший феномен суспільного буття, еволюціонує в процесі набуття додаткових знань через самоосвіту, переплітається з власними звичками, стереотипами, національними звичаями і постає у вигляді власної здоров'язбережувальної поведінки.

Самоосвіту у сфері здорового споживання необхідно розглядати як продукт комунікативної діяльності людей, які гуртуються навколо прагнення до здоров'я. Дослідниця з Ісландії І. Сигурдардоттір зазначає: «Розвиток повільних пригод співвідноситься з сучасним розвитком охорони здоров'я та wellness – індустрії у напрямку повільних подорожей, комбінації пригод і послуг SPA-центрів, а також зеленого туризму» [4, с. 379]. Певна річ, разом із здоров'язбереженням просуваються ідеї, які сприятимуть примноженню попиту у туристичній сфері. Але якщо це має позитивний результат – то чому б ні?

В контексті об'єднання здоров'язбережувальних і туристичних інтересів науковці з Німеччини М. Ломанн і Д. Шмюкер дослідили попит споживачів з Німеччини на оздоровлення під час відпустки і дійшли висновку, що існує декілька різновидів відпочинку, зорієнтованого на оздоровлення: «здоровий відпочинок (здорова їжа; клімат, що сприяє оздоровленню); wellness – відпочинок (спрямований на отримання задоволення від догляду за тілом); фітнес-відпочинок (покращення фізичних здібностей), відпочинок з курортними процедурами (передбачається лікування з медичним супроводом)» [2, с. 11]. Яка користь від наведеної структури відпочинку і оздоровлення, якщо вона потрапляє до практичного кола дій пересічного українця завдяки самоосвіті? Вся користь розгортається у полі комунікації. Повсякденний досвід свідчить, що критичне мислення більш ефективним виявляється у разі співставлення якомога ширшого спектру різнопланової інформації. Таким чином, власний інформаційний простір кожної людини набуває ознак особистісного світу цінностей, але базується на використанні досвіду здоров'язбереження іншими людьми.

Здоров'язбереження – це постійна багатогранна стратегічна діяльність. В ідеальному розумінні стратегія здоров'язбереження має представлятися і додержуватися з боку держави, тим самим зверху мобілізуючи потенціал своїх громадян у прагненні бути здоровими. З ряду багатьох об'єктивних причин у середньостроковій перспективі практичне втілення фронтальної здоров'язбережувальної стратегії в Україні є неможливим. За таких умов головною запорукою ефективного здоров'язбереження є свідомо активація критичного мислення у протистоянні випробуванням від сучасного глобалізованого суспільства споживання, аби, бодай, обмежити їх руйнівні наслідки. Знанням для цього є постійна самоосвіта у сфері здоров'язбереження.

Список джерел та літератури

1. Ewert Alan W., Voight Alison. The Role of Adventure Education in Enhancing Health-related Variables / *The International Journal of Health, Wellness and Society*. 2012. Volume 2, Issue 1. 75–87 pp.
2. Lohmann Martin, Schmücker Dirk. Nachfrage nach gesundheitsorientierten Urlaubsformen in Deutschland / *Zeitschrift für Tourismuswissenschaft*. 2015. № 7 (Heft 1). 5–18 pp.
3. McCuaig L., Quennerstedt M. Health by stealth – exploring the sociocultural dimensions of salutogenesis for sport, health and physical education research / *Sport, Education and Society*. 2016. Vol. 23. № 2. 111–122 pp.
4. Sigurðardóttir I. Wellness and equestrian tourism – new kind of adventure? / *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*. 2018. Vol. 18. № 4. 377–392 pp.
5. Sirkeci I. Transnational Marketing and Transnational Consumers. – *SpringerBriefs in Business*. 2013. 72 p.